

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

mann (nar. r. 1843), A. Braun, Fr. Makovec (vyučoval českému jazyku), kantor Ig. Reich a industr. učitelka. Zákonem r. 1869 byla tato škola změněna na školu soukromou, avšak po úsilí tehdejšího starosty ž. o. Viléma Pollaka byla opět zveřejněna. R. 1871 stala se z třítrídni školy pouze dvoutrídni s vyuč. řeči německou. Učitel Filip Neumann byl jmenován r. 1872 a povýšen na vrch. učitele r. 1892. Z této školy vyšli významní mužové, příkl. básník Seligmann Heller (nar. 1833, autor „Ahasvera“ a j. děl).

V R. byla řada dobročinných spolků; jedna pamětní kniha, stará přes 100 roků, je zachována a poznáme z ní dobré srdce našich předků. Je to dobročinný spolek Chevra Kadischa, v jejímž popředí stáli Filip Seidler, David Fleischer, S. Sabat, Gust. Stadler, Filip Neumann.

Z nejstarších členů budiž jmenován Veit Schiff, syn Lipmana Schiffa (nar. r. 1819), muž nad jiné vzdělaný, talmudista, který měl o dobročinné instituce o. ž. v R. veliké zásluhy.

V R. je spolek „Bikur cholim“, jehož předseda je Gust. Stern. Dále „Spolek pro zachování žid. hřbitova“ (předs. Gust. Stadler), „Spolek žid. žen“, předsedkyně Anna Steinová, choť advokáta, a Růž. Bächerová. Rodina Bächerova ž. o. v R. a vyšli z ní šlechtění podporovatelé všeho dobrého, čím se ž. o. právem honositi může.

V obci působili (pokud se dá ještě dnes zjistit!): starostové ž. o.: A. Morawetz (1835—1849), Is. Deutsch (1849—1854), Vil. Pollak (1857 až 1879), Gottl. Brode (1879—1880), dr. Eisler (1880—1897), Adolf Braun (1897—1905), Hynek Pollak (1905—1906), Jindř. Mestitz (1906 až 1909), Max Epstein (1909—1924), dr. Ulrich Prager (1925—1930). Dále zde působili rabíni: Abr. Kohn, obvodní rabín (30 let), M. Hulisch (1 rok), dr. M. Klotz (2 roky), dr. Jul. Reach (10 let), dr. Rich. Feder (7 let), dr. B. Wolf (6 let), E. F. Löwy (6 let).

V R. zachovává se pietní zvyk, že každoročně se koná pobožnost u hrobu významného učence Jos. Deutsche (zemř. r. 5587 = 1826), který v obci té požíval veliké úcty.

Ještě se zmiňuji o výsledcích sčítání lidu, a to: r. 1910 v městě R. bylo z 9249 osob 320 Židů. R. 1921 klesl počet ten; z celkem 8905 osob bylo pouze 194 Židů; z toho počtu přihlásilo se k žid. národnosti pouze 22 osob. Spolužití Židů s českým okolím bylo v R. vždy nejužší. Židé roudničtí zúčastnili se vždy co nejčtěněji na všech národních institucích.

*

¹⁾ Viz Č.-žid. kal. roč. 40., 41., 42. a 43.

²⁾ Viz „Židovské Besídky“, kniha I., článek „Staré dokumenty“.

³⁾ Ulice u Hasy.

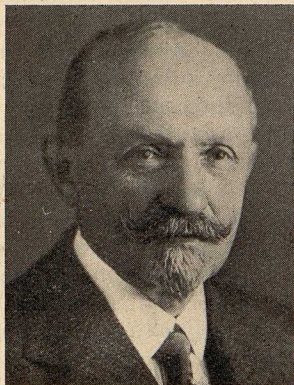
⁴⁾ Slovo „tonz“ jest utvořeno od slova „taxa“

⁵⁾ „Perdon“ pochází asi od franc. pardonner.

Rychnov n./Kněžnou.

Moritz Deutschmann

Leopold Fischer

Jonas Goldmann

Rb. S. Lengsfelder

V Rychnově n. Kn. je nejstarší ž. n. o. v kraji královéhradeckém, která měla dříve svoji vlastní čtvrt. Žel, že se po požáru r. 1830 nezachovaly listiny z dob starších, avšak různé památky nasvědčují, že tato obec již stávala před 300 lety.

R. 1893 bylo v R. n. Kn. 216 žid. osob; počet odtud valně ubývá. Tehdejší představenstvo bylo: starosta Jos. Goldmann, předn. synagogy Ad. Löwenbach, starosta ch. k. Mořic Deutschmann, výbor Zikmund Fleischer. Dále byli starosty žid. obce Mořic Deutschmann (18 r.), Sal. Ledeč (3 r.); nyní — od r. 1912 — Teodor Deutschmann.

V obci působila řada učených a vysoce vážených rabínů a učitelů. Z posledních jmenuji rabína Šalamouna Lengsfeldera, který zde působil celých třicet let; nyní — od r. 1895 — je zde rabín Heřman Kohn. Synagoga lehla před sto lety popelem, byla však znovu zbudována. Stanovy sv. bratrstva Ch. K. pocházejí z r. 1790; z téže doby je i zdejší žid. hřbitov. R. 1869 byly potvrzeny stanovy spolku žid. žen.

Theodor Deutschmann

Rb. Heřman Kohn

V obvodu města R. n. Kn. je jen ještě v Doudlebach stará synagoga a hřbitov; ten však byl před několika lety zrušen. Žid. matrika je v R. n. Ku. úplná od doby jejího znovuzřízení po velikém požáru J. P. R.